

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Roosa-Liisa Finnilä

Varhaiskasvatuksen Menetelmiä

Päiväkodissa

Sosiaali- ja terveysala

2024

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Roosa-Liisa Finnilä
Opinnäytetyön nimi	Varhaiskasvatuksen Menetelmiä Päiväkodissa
Vuosi	2024
Kieli	suomi
Sivumäärä	29 + 1 liite
Ohjaaja	Heidi Blom

Opinnäytetyön tarkoituksena on erilaisten pedagogisien menetelmien kerääminen opinnäytetyössäni syntyneeseen menetelmäpankkiin, mikä helpottaa varhaiskasvatusalan asiantuntijoita toiminnan suunnittelussa varhaiskasvatuksessa. Keräämäni menetelmät teemoitin viiteen eri kategoriaan, joita ovat vuorovaikutus-, tunne-, motoriset-, leikki- ja musiikilliset taidot. Valitsemieni kategorioiden avulla haluan vahvistaa lasten sosiaalisten taitojen kehittymistä.

Opinnäytetyön tavoitteena oli sujuvoittaa toiminnan suunnittelua varhaiskasvatusryhmiin ja näin ollen helpottaa varhaiskasvatusalan ammattilaisen työtä sekä tarjota mahdollisimman monipuolisesti pedagogisia menetelmiä.

Teoreettisessa viitekehyksessä avaan varhaiskasvatukseen ja opinnäytetyöni aiheeseen liittyviä käsitteitä. Keskeisiä käsitteitä opinnäytetyössäni ovat vuorovaikutus, tunnetaidot, motoriset taidot, leikkitaidot ja leikki sekä musiikilliset taidot. Nämä käsitteet ovat oleellisia menetelmäpankkini tekoa varten. Tietoa opinnäytetyöhöni etsin kirjallisuudesta, aikaisemmista tutkimuksista sekä internetistä.

Varhaiskasvatuksessa pedagogisten menetelmien merkitys on suuri. Niiden avulla voidaan vahvistaa lasten pedagogisia toimintoja sekä laaja-alaista osaamista ja ymmärtää lasta paremmin.

ABSTRACT

Author	Roosa-Liisa Finnilä
Title	Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa
Year	2024
Language	Finnish
Pages	29 + 1 Appendix
Name of Supervisor	Heidi Blom

The purpose of this bachelor's thesis is to gather various pedagogical methods into a method bank that was developed during this bachelor's thesis process. The method bank helps early childhood education professionals in planning activity sessions in early childhood education. The methods that I gathered were divided into five different categories, which are interactional-, emotional-, motor-, play- and musical skills. The goal of the categories is to be such that they improve children's social skills.

The goal of the bachelor's thesis was to help in planning activity sessions in early childhood education groups and thus ease the work of early childhood education professionals and offer a wide range of pedagogical methods.

The key concepts related to early childhood education and the topic of the bachelor's thesis are dealt with in the theoretical framework. The key concepts include interaction, emotional skills, motor skills, play skills and play, and musical skills. These concepts are essential for creating the method bank. The material for the bachelor's thesis was collected from literature, previous studies, and the internet.

In early childhood education, the significance of pedagogical methods is great. The methods can strengthen children's pedagogical functions, as well as their broad-based skills and the methods can also help in understanding the child.

Keywords early childhood education, pedagogy, teaching methods, social skills, children

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	8
2	PROJEKTIN TAUSTA, TARKOITUS JA TAVOITTEET	10
3	TEOREETTINEN VIITEKEHYS	11
	3.1 Varhaiskasvatus ja leikki-ikä	11
	3.2 Varhaiskasvatuksen pedagoginen menetelmä	12
	3.2.1 Vuorovaikutus	12
	3.2.2 Tunnetaidot.....	13
	3.2.3 Motoriset taidot.....	14
	3.2.4 Leikkitaidot ja leikki.....	14
	3.2.5 Musiikilliset taidot.....	15
	3.3 Varhaiskasvatuksen työntekijät.....	16
	3.4 Aikaisemmat tutkimukset.....	17
4	PROJEKTIN LÄHESTYMISTAPA JA TOTEUTUS.....	20
	4.1 Projektin määritelmä	20
	4.2 Projektin vaiheet.....	20
	4.3 SWOT-analyysin määritelmä.....	21
	4.4 SWOT-analyysi omalle projektille	22
5	PROJEKTIN TUOTOKSET	24
	5.1 Toiminnallisen osuuden suunnittelu	24
	5.2 Toiminnallisen osuuden toteutus	24
6	POHDINTA, EETTISYYS JA JOHTOPÄÄTÖKSET	28
	6.1 Tutkimusetiikka.....	29
	6.2 Johtopäätökset ja oma ammatillinen kehittyminen.....	30
	6.3 Jatkotutkimushaasteet.....	31
	LÄHTEET	32

LIITTEET	37
----------------	----

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1 Projektin vaiheet ja kulku esitettynä kaaviossa	21
Kuvio 2 Opinnäytetyön SWOT-analyysi	23
Taulukko 1 Kategoriat, lähteet ja menetelmät	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

LIITELUETTELO

LIITE 1. Menetelmäpankki

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatukseen menetelmiä päiväkotiin löytyy esimerkiksi internetistä ja kirjallisuudesta hyvin paljon. Tämän opinnäytetyön ideana on koota niitä eri alakategoriasta yhteen ja samaan paikkaan varhaiskasvatuksen alan ammattilaisille ja mahdollisesti myös muille menetelmiä tarvitseville helpommin löytyväksi. Töissä ollessani ja harjoitteluja tehdessäni olen huomannut, että suunnitellessa erilaisia tuokioita lapsille, joutuu todella paljon netistä etsimään erilaisia menetelmiä sekä hyppimään sivustolta toiselle ja käyttämään siihen paljon aikaa. On paljon helpompaa ja kätevämpää, jos menetelmät löytyisivät yhdestä paikasta ja ne olisi mahdollista löytää paremmin eikä siihen tarvitsisi käyttää paljoa aikaa. Menetelmän löydettyä siihen tutustumiseen ja mahdolliseen muokkaukseen jäisi enemmän aikaa.

Koen tämän opinnäytetyön tekemisen ja menetelmäpankin laatimisen tärkeänä siksi, että se parhaassa tapauksessa antaa varhaiskasvatuksen alan ammattilaisille aikaa muuhun kuin erilaisten menetelmien etsimiseen, kuten varhaiskasvatussuunnitelmien tekemiseen tai muuhun tärkeään työhön. Koen myös, että tämä opinnäytetyö voi auttaa sijaisia ja harjoittelijoita, mikä on tärkeää, koska sijaisena ja harjoittelijana on uusi työntekijä, mikä voi olla muutenkin raskasta ja tämän avulla voi helpottaa toivottavasti heidänkin työtään. Uutena työntekijänä itseäni ainakin huolettaa oma pärjääminen ja tällainen opinnäytetyö olisi varmasti monena kertana auttanut tuokioiden järjestämistä.

Nykyään uutisoidaan paljon siitä, kuinka päiväkodeissa ei ole tarpeeksi työntekijöitä tai sijaisten ja määräaikaistyöntekijöiden epäpätevydestä, jonka olen itsekin kuluneiden vuosien aikana harjoitteluissa ja kesätöissä huomannut. Ylen artikkelissa ”*Vartija Matti Viinikainen opetteli vaipanvaihdon, jotta voisi auttaa päiväkotia pulassa – nyt tekstari piippaa töihin joka aamu*” (yle, 2024) esimerkiksi kerrotaan, kuinka joissain ryhmissä ei ole päiväkodin vakituista henkilöstöä ollenkaan, vaan ryhmissä toimii pelkästään sijaisia. Tämä mielestäni kertoo siitä, ettei alalla

ole tarpeeksi koulutettuja ihmisiä, tai koulutetut ihmiset eivät halua jostain syystä hakea päiväkotiin. Alan opiskelijat saavat monelta taholta viestiä siitä, kuinka raskasta päiväkodissa on työskennellä, kun henkilökuntaa ei ole tarpeeksi ja näin olen koen myös opinnäytetyöni auttavan työtaakassa, poistamatta tietenkään työntekijäpulaa, mutta toivottavasti helpottaen työtä.

2 PROJEKTIN TAUSTA, TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä mahdollisimman monta erilaista menetelmää menetelmäpankkiin, josta varhaiskasvatusalan asiantuntijat voivat helposti etsiä toiminnallisia tuokioita suunnitellessaan sopivan menetelmän omaan varhaiskasvatusryhmäänsä. Tarkoituksena oli jaotella menetelmät kategoriittain otsikoiden alle ja löytää sopivia menetelmiä varhaiskasvatuksen ammattilaisille hyödynnettäväksi. Kategorioita ovat vuorovaikutustaidot, tunnetaidot, motoriset taidot ja leikkitaidot sekä musiikilliset taidot. Valitsin nämä kategoriat, koska koen nämä tärkeäksi lapsen sosiaalisten taitojen kehittymisen kannalta. Opinnäytetyöstäni olin rajannut pois esimerkiksi seuraavat teemat; kulttuuriset sekä kielelliset menetelmät ja ympäristömenetelmät, koska haluan opinnäytetyössäni vahvistaa näiden valitsemieni kategorioiden kautta lapsen sosiaalisten taitojen kehitystä.

Tavoitteena tällä opinnäytetyöllä oli, että varhaiskasvatusalan asiantuntija löytää nopeasti ja kätevästi tarvitsemansa menetelmän omalle varhaiskasvatusryhmälleen ja näin ollen tällä opinnäytetyöllä voidaan helpottaa varhaiskasvatusalan asiantuntijan toiminnan suunnitteluun ja menetelmän etsimiseen menevää työaika. Yksi tavoitteesta oli tarjota mahdollisimman monipuolisesti pedagogisia menetelmiä jokaisesta kategoriasta. Mielestäni varhaiskasvatuksessa yksi tärkeimmistä asioista, ellei jopa tärkein, on vuorovaikutus lasten kanssa ja erilaiset paperi- ja suunnittelutyöt vievät paljon tätä aikaa eikä lapsille välttämättä kyetä antamaan niin paljon aikaa, kuin he tarvitsisivat.

3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Tässä kappaleessa avaan keskeisiä käsitteitä ja aikaisempia tutkimuksia opinnäytetyön aiheeseeni liittyen. Tämän opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostuu seuraavista käsitteistä: varhaiskasvatus ja leikki-ikä, varhaiskasvatuksen pedagoginen menetelmä, vuorovaikutus, tunnetaidot, motoriset taidot, leikkitaidot ja leikki, musiikilliset taidot sekä varhaiskasvatuksen työntekijät. Aikaisemmat tutkimukset käsittelevät erilaisia menetelmiä sekä lasten osallisuuden tukemista.

3.1 Varhaiskasvatus ja leikki-ikä

Varhaiskasvatus on kokonaisuus, joka sisältää lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen sekä opetuksen ja hoidon, joissa painottuu erityisesti pedagogiikka ja se on osa suomalaista koulutusjärjestelmää. (Opetushallitus, n.d.; Varhaiskasvatuslaki 2§). Varhaiskasvatus liittyy laajasti ymmärtäen kaikkeen siihen yhteiskunnalliseen toimintaan, jolla lapsen kasvuolosuhteisiin pyritään vaikuttamaan ja lapsen mahdollisimman suotuisaa kehitystä edistämään (Karila ja muut, 2001, s.13). Varhaiskasvatuksessa pyritään tukemaan lasta ja lapsen kehitystä monilla eri osa-alueilla, muun muassa vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa, kielellisessä oppimisessa sekä motorisissa toiminnoissa, liikunnassa ja leikeissä. Varhaiskasvatus on tärkeä osa lapsen kasvamisen ja kehittymisen kannalta, koska lasten aivot kehittyvät eniten lapsuuden aikana ja oppiminen on silloin otollisinta ja aivot vastaanottavat tuolloin parhaiten tietoa, kuten Aaltonen ja muut (2008, s.8) oppaassaan kirjoittavat.

Leikki-ikä keskittyy lapsella siihen aikaan, kun hän on varhaiskasvatuksessa. Eri lähteistä löytyy hieman toisistaan eroavaa tietoa siitä, minä vuosina lasten leikki-ikä määritellään. Aaltonen ja muut (2008, s.38) määrittelevät lasten leikki-ikänsä olevan 2–6 vuoden iässä. Korhonen 2021 määrittää leikki-ikänsä olevan 3–6 vuoden iässä, eli ero ei ole suuri. Duodecimin (2021) artikkelissa kerrotaan lasten sosiaalisten taitojen kehityksen näkyvän niin, että kyky ottaa toiset huomioon on parempi. Leikki-ikässä myös opilliset taidot edistyvät sekä hienomotoriikka kehittyvät. Mieli ry:n

(2023) sivuilla kerrotaan leikki-ikäisten lasten olevan aktiivisia ja aloitteellisia ja siinä iässä lapset opettelevat tärkeitä taitoja, pukemista, syömistä sekä tunteiden ilmaisua, sanottamista ja säätelyä. Leikki-ikä on siis lapsen kehityksen kannalta tärkeä ikä, jossa lapsi alkaa oppimaan tärkeitä taitoja vanhempien sekä varhaiskasvattajien avustuksella.

3.2 Varhaiskasvatuksen pedagoginen menetelmä

”Pedagogiikalla tarkoitetaan monitieteiseen, erityisesti kasvatus- ja varhaiskasvatustieteelliseen tietoon perustuvaa, ammatillisesti johdettua ja ammattihenkilöstön toteuttamaa suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa lasten hyvinvoinnin ja oppimisen toteutumiseksi.” (Opetushallitus, 2022, s.22). Varhaiskasvatuksen menetelmiä kutsutaan myös varhaiskasvatuksen pedagogisiksi toiminnan muodoiksi, joita ovat esimerkiksi arjen perustoiminnot, kuten vaatteiden pukeminen ja riisuminen sekä peseytyminen. Myös leikit, työ, opetus sekä juhlat ja retket ovat varhaiskasvatuksen menetelmiä, joiden pohjalta lapsi oppii. (Härkönen, 2008, s.143). Varhaiskasvatuksen pedagogisella toiminnalla on oma viitekehysensä, johon sisältyy laaja-alainen osaaminen, josta löytyy: ajattelu ja oppiminen; kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu; itsestä huolehtiminen ja arjen taidot; monilukutaito; digitaalinen osaaminen sekä osallistuminen ja vaikuttaminen. Oppimisen alueet, lasten mielenkiinnon kohteet ja tarpeet sekä arvoperusta ja oppimiskäsitys kuuluvat myös tähän viitekehykseen (Opetushallitus, 2022, s.38). Opin näytetyössäni käytän erilaisia pedagogisia menetelmiä, joten avaan ne tähän.

3.2.1 Vuorovaikutus

”Vuorovaikutustaidot tarkoittavat kykyä ja halua vaihtaa ajatuksia, kokemuksia, mielipiteitä tai tekoja toisten kanssa ja toimia yhdessä” (mieli ry, 2024). Vuorovaikutustaidot ovat yksi ihmisen tärkeimmistä taidoista ja vaikuttavat vahvasti sosiaaliseen kanssakäymiseen toisten ihmisten kanssa. Empatia on yksi tärkeistä asioista vuorovaikutuksessa sekä ihmissuhteissa, se auttaa ihmistä sekä samaistumaan toisen ihmisen tilanteeseen ja tunnistamaan muiden tunnetiloja ja tarpeita

(mieli ry, 2024). Eilis Hennessy ja muut (1992, s.92) kertovat Bowlbyn teoriasta, jonka mukaan äitien pitäisi tarjota lapsilleen läheisyyttä heidän sitä hakiessaan, koska näin tehdessään lapset saivat turvallisuuden tunteen, joka vaikuttaa heidän kykyynsä muodostaa ihmissuhteita. Hennessy ja muut (1992, s.92) kirjoittavat, että Bowlbyn teorian mukaan tulevaisuudessa tulevat ihmissuhteet voivat olla epävarmoja, jos lasten tarpeita ei säännöllisesti tyydytä ja he kokevat, ettei heistä huolehdi. Mannerheimin lastensuojeluliitto (2021) tuo esiin saman asian, lapsen kehityksen kannalta hyvä vuorovaikutussuhde vanhemman kanssa on todella tärkeää, sillä hyvä vuorovaikutussuhde vahvistaa lapsen perusturvallisuuden ja luottamuksen kokemusta, mikä myöhemmin vaikuttaa lapsen tuleviin ihmissuhteisiin sekä lapsen itsetunnon, minäkuvan ja empatian kehitykseen. Varhaiskasvatuksessa lapsen kehitykselle on tärkeää, että henkilökunta ei vaihdu usein, koska hän tarvitsee muutamaan häntä hoitavaan aikuiseen pitkäkestoisen ja pysyvän tunnesuhteen (MLL, 2021). Vuorovaikutustaitoja voi harjoittaa ja kehittää erilaisin tavoin, varhaiskasvatuksessa vuorovaikutustilanteita tulee luonnostaankin ryhmätilanteissa, mutta siellä myös opetetaan lapsia kuuntelemaan toisia, olemaan kohdeltavia ja osoittamaan myötätuntoa toisia kohtaan (Nyyti, n.d.).

3.2.2 Tunnetaidot

”Tunnetaidot koostuvat tunteiden tunnistamisesta, sietämisestä, säätelämisestä, ilmaisemisesta, purkamisesta sekä käsittelystä.” (ouka, n.d.). Tunnetaito on kyky tiedostaa ja havaita omia tunteitaan. Tunnetaito on tärkeä osa sosiaalisissa kanssakäymisissä ihmisten välillä, koska niitä tarvitaan myös muiden ihmisten tunteiden havaitsemiseen. Lasten tunnetaitoa on se, kuinka he käsittelevät sekä itsessään, että ympärillään tapahtuvia asioita. Lapsille tuottaa hankaluuksia tunnistaa tunteita, sekä ilmaista että säädellä niitä ja kehittymättömyys näissä osa-alueissa tulee yleensä ilmi muun muassa leikeissä, sekä muiden kanssa toimeen tulemisessa. Hyviä keinoja vahvistaa tunnetaitoja on esimerkiksi tunteiden nimeäminen

sekä tunteiden säätelyyn mielikuva- sekä hengitysharjoitukset (ouka, n.d.). Tunnetaidot ovat myös hyvän itsetuntemuksen ja mielenterveyden pohjana. Tunnetaitoja voi kehittää ja oppia minkä ikäisenä tahansa (yths, n.d.).

3.2.3 Motoriset taidot

Motoriset taidot ovat tavoitteellisia, tahdonalaisia ja opittuja liikkeitä, jotka tehdään yhdellä tai useammalla kehonosalla. Raajojen liikkeet tai niiden yhdistelmä muodostaa motorisen taidon (innostunliikkumaan, n.d.). Karkea motoriikka, hienomotoriikka ja havaintomotoriikka ovat osia, joihin motoriset taidot jaotellaan (neuvokasperhe, 2020). Karkeamotoriikkaan kuuluu kehon suurten lihasryhmien aikaansaamat liikkeet, kuten juoksu. Hienomotoriikkaan taas kuuluu kehon pienten lihasten aikaansaamat liikkeet, kuten piirtäminen ja kirjoittaminen. Havaintomotoriikkaan kuuluu se, miten lapsi hahmottaa kehoaan suhteessa ympäröivään aikaan, voimaan ja tilaan. Motoriikan perustaidot taas jaotellaan kolmeen osaan, jotka ovat tasapainotaidot, kuten pyöriminen ja pysähtyminen; liikkumistaidot, kuten kiipeileminen ja juokseminen; sekä käsittelytaidot, kuten heittäminen ja työntäminen (innostunliikkumaan, n.d.).

3.2.4 Leikkitaidot ja leikki

Leikkitaidoista en löytänyt suoraa määritelmää, kuitenkin vaikeuksista leikkitaidoissa on paljon tietoa, joiden pohjalta voidaan leikkitaidot määritellä. Leikkitaito lapsella näkyy muun muassa siten, että hän leikkii toisten lasten kanssa, ymmärtää leikin säännöt ja noudattaa niitä, kunnioittaa toisia leikkijöitä ja jakaa lelut toisten lasten kanssa (Cognimed, n.d.). Mielenterveystalon (n.d.) mukaan lapsella leikkitaidot kehittyvät kasvaessa ja muun kehityksen mukana ja jokaisella lapsella on vaikeuksia joskus leikkitilanteissa. Vaikeuden voivat näkyä esimerkiksi keskittymisen puutteena leikkiin, yksin leikkimisenä, toisten lasten välttelynä tai leikkitilanteiden väärin ymmärtämisenä.

Heleniuksen ja Lummelahden (2013, s.14) kirjassa varhaiskasvatuksen opiskelijat määrittelevät leikin olevan lapsen tapa solmia ystävyysuhteita, suhtautua maailmaan ympärillään ja sisäistää tietoa. Leikissä lasten ongelmanratkaisutaidot, ideointi ja luova ajattelu kehittyvät ja lapsen varttuessa myös leikit kehittyvät, leikki on yksi opetuksen muodoista. Heleniuksen ja Lummelahden (2013, s.14) mukaan leikille ei voi olla vain yhtä oikeaa määrittelyä, sillä se, miten koemme mitä leikki on, riippuu näkökulmasta. Hakkarainen (2008, s.99–100) kirjoittaa leikin olevan ympäröivästä todellisuudesta rakennettua toimintaa, jonka lapset ovat itse luo- neet niin, että se sopii heidän omaan käyttöönsä. Lapset pyrkivät leikin avulla ko- kemaan ja ymmärtämään, mikä heitä ympäröivässä elämässä on heille mielekästä ja merkityksellistä.

3.2.5 Musiikilliset taidot

Musiikin on todettu monissa tutkimuksissa olevan yhteydessä kognitiivisiin taitoi- hin lapsilla. Aivojen kokonaisvaltaista aktivointia ja taitojen monipuolista kehitty- mistä tapahtuu varhaiskasvatuksen musiikkihetkissä, joissa samanaikaisesti laule- taan yhdessä, soitetaan soittimia, taputetaan ja liikutaan rytmissä. Musisointi ke- hittää muun muassa toiminnanohjausta, vuorovaikutustaitoja sekä kielellisiä val- miuksia. Varhaiskasvatuksessa lapsille laulaminen ja lasten kanssa laulaminen edistää lasten kirjoittamisen, puhumisen ja lukemisen taitoja (Sainio ja muut, 2020, s.108). Musiikilla on siis suuri merkitys lasten kehityksen kannalta. Paasolai- nen (2021) kirjoittaa blogissa musiikilla olevan myönteinen vaikutus moniin lapsen tarvitsemiin asioihin ja taitoihin, kuten vuorovaikutukseen, keskittymiskykyyn, yh- teisöllisyyteen, läsnäolon vahvistamiseen, kirjoittamisen oppimiseen, luovuuteen ja motorisiin taitoihin. Musiikin vaikutus ihmisen kehitykseen on siis hyvin laaja- alaista ja näin ollen tärkeä osa varhaiskasvatusta ja sen myötä lapsen oppimista sekä kehitystä.

3.3 Varhaiskasvatuksen työntekijät

Varhaiskasvatuksessa toimii monen ammattinimikkeen alla kasvattajia, joista olen valinnut kolme tarkasteltaviksi. Varhaiskasvatuksessa toimii opettajan, sosionomin ja lastenhoitajan lisäksi muun muassa myös päiväkodin johtaja sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden työtä ohjaavat lait, kuten varhaiskasvatustalaki, perusopetuslaki sekä laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (opetus- ja kulttuuriministeriö, n.d.), varhaiskasvatussuunnitelman perusteet sekä varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja indikaattorit (Talentia, n.d.).

Varhaiskasvatuksen opettajan työnkuvaan kuuluu lasten henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman tekeminen ja arvioiminen, ja he ovat päävastuussa oman lapsiryhmän toiminnan suunnittelusta sekä kasvatuksesta ja opetuksesta. Varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin kuuluu lasten kasvun, osaamisen ja oppimisen kehityksen tukeminen ja edistäminen sekä lasten vahvuuksien että mahdollisten tuen tarpeiden havainnointi (Oaj, n.d.).

Varhaiskasvatuksen sosionomin keskeisiin tehtävänkuviiin kuuluu lapsiryhmän opetus- ja kasvatustehtävät sekä perheiden kanssa tehtävä yhteistyö. Näiden tehtävänkuvien alle menee esimerkiksi lapsen tuen tarpeiden tunnistaminen ja tukeminen sekä lapsen hyvinvointia tukevat järjestelyt, sosiaalipedagogisen toiminnan suunnittelu sekä toiminnan toteutus ja arviointi, ja lasten vuorovaikutuksen sekä osallisuuden tukeminen ja vahvistus. Sosionomin tehtävänkuvaa kuuluu myös perheiden osallisuuden vahvistaminen ja palveluihin ohjaaminen sekä monialaisen verkostoyhteistyön ohjaaminen. Sosionomin tehtävän tarkoituksena on muun muassa lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen (Talentia, n.d.).

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviin kuuluu huolehtia lasten hoidosta ja kasvatuksesta, ja pedagogisen päävastuun ollessa varhaiskasvatuksen opettajalla, myös varhaiskasvatuksen lastenhoitajan työhön kuuluu toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi (Superliitto, 2022).

Faragher ja MacNaughton (1996, s.34–35) kirjoittavat pienten lasten parissa työskentelemiseen liittyvän työntekijöiden arvot ja asenteet tiedon ja taidon lisäksi. Arvoja ja asenteita tulisi osata mukauttaa uusiin tilanteisiin ja tietoon nähden tulla kseen päteväksi varhaiskasvatuksen ammattilaiseksi. Tähän liittyvä ammatillinen sosialisointi on prosessi, jonka kautta opitaan varhaiskasvatuksen työntekijälle sopivat arvot ja asenteet, jotka tukevat sopivaa käyttäytymistä. Faragher ja MacNaughton (1996, s.36) kirjoittavat arvojen vaikuttavan varhaiskasvatuksen työntekijään neljällä päätävällä, ne toimivat perustana sekä teoille, lasten kanssa toimimiseksi, vanhempien kanssa työskentelylle, että konfliktien käsittelyille. Kirjassa käydään läpi myös henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka koetaan hyviksi varhaiskasvatuksen työntekijällä; huumorintaju, joustavuus, luovuus ja avoimuus uusille ideoille, kärsivällisyys sekä lämpö ja kyky näyttää lapsille välittävänsä.

3.4 Aikaisemmat tutkimukset

Jaana Paananen on tutkinut pro gradussaan ”*Lapset puheeksi menetelmän käyttökokemuksia varhaiskasvatuksessa*” (2020) varhaiskasvattajien kokemustietoa Lapset puheeksi -menetelmästä lapsen sosiaalis-emotionaalisen kehityksen tukemisessa, kasvatusvuorovaikutuksen vahvistamisessa sekä sen sopivuudesta vanhempien ja kasvattajien yhteistyön käytäntöihin.

Tutkimuksen tuloksina oli, että Lapset puheeksi -keskustelu antaa varhaiskasvattajille uutta tietoa lapsesta ja kokivat sen olevan tärkeää lapsen persoonan ja käytöksen ymmärtämiselle. Keskusteluissa esiin tulleen tiedon ansiosta kyselyyn vastaajat kokivat huomaavansa huolen tai mahdollisen ongelman lapsen käytöksessä erilaisissa tilanteissa ja ryhmissä helpommin. (Paananen, 2020)

Paanasen (2020) tutkimuksessa käy ilmi, että menetelmien käyttö auttaa ja helpottaa varhaiskasvatuksen alan ammattilaisia heidän työssään, esimerkiksi tämä Lapset puheeksi -menetelmä auttoi tutkimuksessa olleita ammattilaisia ymmärtämään lasta paremmin, mikä taas helpottaa heidän kanssaan työskentelemistä.

Sosiaalis-emotionaalisten taitojen ohjaamisen osalta vastaajista useat huomasiivat, että lisätietojen ansiosta he saivat lisää keinoja selvittää haastavia tilanteita arjessa lapsen kanssa ja löytää uusia toimintatapoja. Tietojen myös koettiin lisäävän ymmärrystä lapsen toimintaa kohtaan ja antavan valmiuksia ohjata lapsen toimintaa sensitiivisesti suotuisaan suuntaan. (Paananen, 2020)

Riitta Robert on tutkinut pro gradussaan ”*Varhaiskasvatuksen menetelmät sveitsiläisessä esiopetusryhmässä*” (2017, s.2), millaista varhaiskasvatusmenetelmien käyttö on yhdessä sveitsiläisessä esiopetusryhmässä. Robert valitsi tutkittaviksi varhaiskasvatuksen menetelmiksi varhaiskasvatuksen pedagogisen systeemiteorian perusteella perustoiminnot ja hoito, leikki, työ, opetus, juhlat sekä retket. Tavoitteena tutkimukselleen Robertilla oli mainittujen menetelmien käytön kuvailu ja ymmärtäminen sveitsiläisessä esiopetusryhmässä.

Robert (2017, s.48) kirjoittaa hoidosta ja perustoiminnoista sveitsiläisessä esiopetusryhmässä niin, että tavoitteena hoidolla oli hyvinvoinnin edistäminen lapsilla, ei perheiden arkielämä on sujuvoittaminen. ”Hoito lähti ennen kaikkea lapsen omista tarpeista. Hoito ilmeni myös esiopettajan psyykkisenä ja emotionaalisenä huolenpitona ja välittämisenä esikoululaisistaan.”

Leikki on sveitsiläisessä esiopetusryhmässä tärkeässä roolissa. ”Leikin on todettu tukevan lasten kehitystä ja oppimista tehokkaasti ja kokonaisvaltaisesti. Aikuisen herkän leikkiin suhtautumisen ja taidokkaan leikkiin ohjaamisen ansiosta leikin on huomattu tukevan lapsen oppimista koulumaista työskentelyä paremmin.” Robert (2017, s.56,64) myös kertoo varhaiskasvatuksessa työkasvatuksen käytön olevan olennaista, koska on huomattu sen tukevan laaja-alaisesti persoonallisuuden kehitystä lapsella.

Emma Storgårdin kehittämisprojektissa ”*Lasten osallisuuden vahvistaminen varhaiskasvatuksessa*” (YAMK, 2019) on tarkoitus vahvistaa lasten osallisuutta Parais-ten kaupungin varhaiskasvatuksessa. Storgård kirjoittaa lasten osallisuuden ole-

van yksi pääasiallisista teemoista valtakunnallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa (2016). Tämä teema on myös tuotu esille Paraisten kaupungissa keskeisenä kehittämiskohteena varhaiskasvatuksessa.

Storgårdin (2019) projektin tehtävänä on tieto- ja menetelmäkansion luominen, jossa tavoitteena on uusien toimintatapojen ja teorioiden tuominen varhaiskasvattajien toiminnan tueksi. Menetelmäpakettiaan varten Storgård on kerännyt materiaalia Paraisten kaupungin varhaiskasvattajia kuulemalla sekä vertaiskäynneistään muihin kuntiin ja näiden lisäksi materiaalia kerätty on kirjallisuudesta sekä internetistä.

Kehittämiprojektissaan Storgård (2019) käyttää benchmarking menetelmää, jota hän toteutti vertaiskäynnejä tekemällä sekä etsimällä hyvistä käytännöistä tietoa muun muassa kirjallisuudesta. Toisena menetelmänä Storgård käyttää aivoriihi-työskentelyä, johon osallistui Paraisten kaupungilta, että vertaiskäynneiltä varhaiskasvattajia. Tämän projektin tuotos on Matkalla osallisuuteen -kansio, joka tulee varhaiskasvattajien käyttöön Paraisten kaupungissa.

4 PROJEKTIN LÄHESTYMISTAPA JA TOTEUTUS

Tähän kappaleeseen avaan projektin määritelmän ja projektin vaiheet. Kerron lisäksi SWOT- analyysin käsitteistä ja teen omaan opinnäytetyöhöni SWOT-analyysin. Tästä kappaleesta löytyvät myös kuviot projektin vaiheista sekä opinnäytetyöni SWOT-analyysista.

4.1 Projektin määritelmä

”Projektin on kestoltaan rajallinen, ainutkertainen ja muusta toiminnasta erillään oleva toiminto, jonka tarkoituksena on resursseja ohjailemalla saavuttaa tietty päämäärä” (Karlsson & Marttala, 2001, s.11). Artto ja muut (2006, s.26) määrittelevät projektin niin, että se on ennalta määritettyyn päivämäärään tähtäävä, monimutkaisten ja toisiinsa liittyvien tehtävien muodostama ajallisesti, kustannuksiltaan ja laajuudeltaan rajattu ainutkertainen kokonaisuus, josta tärkein muusta toiminnasta erottava ominaisuus on projektin muodostavan tehtäväkokonaisuuden ainutkertaisuus.

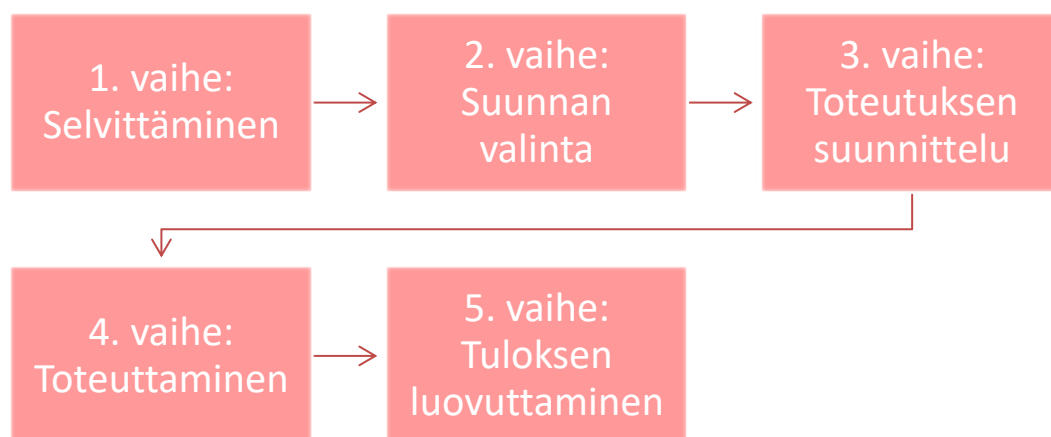
4.2 Projektin vaiheet

Karlssonin ja Marttalan (2001, s.17–18) kirjassa määritellään projektilla olevan viisi vaihetta: selvittäminen, suunnan valinta, toteutuksen suunnittelu, toteuttaminen ja projektin tuloksen luovuttaminen.

Ensimmäisessä vaiheessa, eli selvittämisessä jäsenellään sekä analysoidaan ongelmaa, tarkoituksena tutkia tilannetta ilman ennako-oletuksia. Toisessa vaiheessa on tarkoitus tuottaa muutama vaihtoehtoinen ratkaisu, joita arvioidaan ja arvioinnin perusteella valitaan ongelman parhaiten ratkaiseva vaihtoehto, joka jatkossa toimii tehtävien päätösten pohjana. Tätä vaihetta kuvaillaan luovaksi prosessiksi (Karlsson & Marttala, 2001, s.17).

Kolmannessa vaiheessa tutkitaan yksityiskohtaisesti, mitä ongelman ratkaiseminen käytännössä vaatii. Mietitään erilaisia menetelmien käyttöä, osaamisen hankkimista sekä voimavaroja mitä projekti vaatii. Neljännessä eli toteutusvaiheessa ongelma pitäisi ratkaista ja luoda valmis ratkaisu, jonka onnistumismahdollisuudet ovat hyvät, jos edellä olevat vaiheet on tehty hyvin. Viimeisessä vaiheessa ongelman ratketessa, projektin tulos luovutetaan loppukäyttäjille tai tilaajille, eli toimeksiantajalle tai asiakkaalle (Karlsson & Marttala, 2001, s.17–18).

Kuviossa 1 ovat projektin kulku ja projektin vaiheet yksinkertaisesti ja selkeästi laitettu.

Kuvio 1 Projektin vaiheet ja kulku esitettynä kaaviossa

4.3 SWOT-analyysin määritelmä

SWOT tulee sanoista Strengths (vahvuudet), Weaknesses (heikkoudet), Opportunities (mahdollisuudet) sekä Threats (uhat) (Holvi, n.d.). SWOT-analyysi on 1960-luvulla kehitetty strategiatyökalu, jonka kehittäjästä ei ole päästy yksimielisyyteen. SWOT-analyysin tarkoituksena on täsmällisen kokonaiskuvan luominen yrityksen tilasta tukemaan strategisia valintoja. Hyvän SWOT-analyysin tehdäkseen pitää tuntea todella hyvin kyseinen organisaatio ja sen toimintaympäristö. SWOT-

analyysiä tehdessä pitäisi esiin nousta vain pari keskeisintä teemaa. SWOTin osa-alueista strengths (vahvuudet) ja weaknesses (heikkoudet) liittyvät nykyhetkeen, asioihin, jotka sillä hetkellä ovat ajankohtaisia. Osa-alueista opportunities (mahdollisuudet) ja threats (uhat) liittyvät tulevaisuuteen, asioihin, jotka saattavat tapahtua (Vuorinen, 2013, SWOT-analyysi).

SWOT-analyysia voidaan käyttää myös projektissa määrittelemään sen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat.

4.4 SWOT-analyysi omalle projektille

Opinnäytetyössäni koen vahvuuden olevan sen, että se helpottaa ja mahdollisesti nopeuttaa tuokioiden suunnittelemista ja tarjoaisi erilaisia vaihtoehtoja, jotka monipuolistaisivat lapsille pidettäviä tuokioita varhaiskasvatuksessa. Vahvuudeksi koen myös sen, että tekemäni menetelmäpankki on teemoitettu, joka auttaa varhaiskasvattajaa löytämään helpommin hakemaansa menetelmää.

Heikkouksia koen olevan sen, että en onnistu tarjoamaan opinnäytetyölläni tarpeeksi monipuolisia menetelmiä varhaiskasvatuksen ammattilaisten käyttöön. Toisena heikkoutena koen olevan sen, että menetelmiä on liian vähän, eikä opinnäytetyötäni voi hyödyntää pitkään. Yksi heikkouksista on myös se, ettei se tavoita varhaiskasvatuksen alan ammattilaisia.

Mahdollisuuksia opinnäytetyössäni on se, että se tehostaa suunnittelu-aikaa ja sen ajan, joka menetelmien etsimiseen olisi ennen mennyt, voidaan käyttää johonkin toiseen tarkoitukseen. Tärkeimpänä mahdollisuutena koen sen, että menetelmien avulla voi auttaa tunnistamaan lapsen tuen tarpeita ja näin ollen auttaa lasta.

Uhkana koen sen, ettei tämä opinnäytetyö tavoita päiväkoteja eikä näin ollen voi helpottaa varhaiskasvatuksen ammattilaisia, kuten toivoin. Uhkana on myös se, ettei näitä keräämiäni menetelmiä voisikaan hyödyntää päiväkodeissa ja ne eivät ole käyttökelpoisia.

Kuviossa 2 on kuvattuna SWOT-analyysi opinnäytetyöhöni.

Kuvio 2 Opinnäytetyön SWOT-analyysi

5 PROJEKTIN TUOTOKSET

Tähän kappaleeseen avaan projektini suunnittelua sekä projektin toiminnallisen osuuden toteutusta. Toiminnallisen osuuden toteutukseen olen laatinut taulukon, johon olen mallintanut kategoriat, menetelmät sekä tietolähteet, joista menetelmät olen löytänyt.

5.1 Toiminnallisen osuuden suunnittelu

Opinnäytetyöni ollessa toiminnallinen, toteutin varhaiskasvatusalan asiantuntijoiden käyttöön menetelmäpankin, jonka tein PowerPoint pohjalle (liite 1). Valitsin PowerPointin, koska se on itselleni tuttu alusta tehdä visuaalisia esityksiä. Tähän PowerPointiin lisäsin keräämäni menetelmät kategorioittain. Kategorioiksi valikoituivat vuorovaikutustaidot, tunnetaidot, motoriset taidot, leikkitaidot sekä musiikilliset taidot. Teoreettinen osuus opinnäytetyössäni on aikaisempien tutkimuksien läpi käyminen sekä teoreettisten viitekehysten avaaminen opinnäytetyössäni.

Kirjallisuudesta ja internetistä etsin teoreettisiin viitekehyksiin, projektiin ja SWOT-analyysiin sekä menetelmäpankkiini tietoa ja käytin mahdollisimman monipuolisia lähteitä. Tiedon keruuseen käytin virallisia ja luotettavia tietolähteitä kuten opetus- ja kulttuuriministeriön, opetushallituksen ja mielenterveystalon verkkosivuja ja kokosin menetelmäpankkiini tietoa erilaisista kirjallisista, että verkosta löytyvistä lähteistä, kuten Mannerheimin lastensuojeluliiton- sekä Mieli ry:n sivuilta ja hyödynsin aikaisempia tutkimuksia ja teoreettista viitekehystä.

5.2 Toiminnallisen osuuden toteutus

Opinnäytetyöni tuotos oli menetelmäpankki varhaiskasvatukseen, joka on avoin kaikille varhaiskasvatusalan ammattilaisille. Menetelmäpankkini löytyy opinnäytetyön julkaisemisen jälkeen Theseus -tietokannasta osana opinnäytetyötäni, jossa kaikilla halukkailla on siihen pääsy, ja he voivat sieltä etsiä tarvitsemiansa menetelmiä tai saada niistä lisää ideoita.

Alla kuvattuna taulukkoon menetelmäpankkini kategoriat, sekä tietolähteet, joista menetelmät olen löytänyt.

Taulukko 1 Menetelmäpankin kategoriat, lähteet ja menetelmät

Kategoriat	Tietolähde	Menetelmät
Vuorovaikutustaidot	<ul style="list-style-type: none"> - Avointen oppimateriaalien kirjasto - Viitottu rakkaus - Mieli ry 	<ul style="list-style-type: none"> - Matkakirja - Hyvä ja paha susi - Kiva kaveri -pelilauta - Kaveritaitokortit varhaiskasvatukseen
Tunnetaidot	<ul style="list-style-type: none"> - Rinnalla -hanke - Avointen oppimateriaalien kirjasto - Viitottu rakkaus - Mieli ry 	<ul style="list-style-type: none"> - Tunne-elämän kortit ja ilmapallot - Kissakuoro pelisetti - Tunteet -lautapeli - Rauhoittumistaulu - Lasten tunnemuistokortit - Taran tarina -animaatioharjoitus
Motoriset taidot	<ul style="list-style-type: none"> - Porukalla luontoon -hanke - Porukalla liikkeelle -hanke - Liikkuva varhaiskasvatus - Hyvinkään voimistelu ja liikunta 	<ul style="list-style-type: none"> - Sisiliskon tunneliikuntakortit - Liikunnalliset satukirjat - Päiväkotiparkour - Liikkeelle! - Eläinjumppa - Pehmolelujumppa
Leikkitaidot	<ul style="list-style-type: none"> - Leikkipankki - Puuhakerho - 100 leikkiä -ideakirja - 60 lasten omaa leikkiä -ideaopas 	<ul style="list-style-type: none"> - Maa, meri, laiva - Viimeinen pari uunista ulos - Kapteeni käskee - Heijastinpiilo - Peikkojahti - Karhu nukkuu
Musiikilliset taidot	<ul style="list-style-type: none"> - Rinnalla -hanke - Kielinuppu - iidanmatkassa -blogi - pyykkivuorikiipeilijä -blogi 	<ul style="list-style-type: none"> - Nyt satuillaan! - Kielinupun lastenlauluja 2017 - Kielinupun lastenlauluja 2018 - Lorupussin tekeminen - Laulupussin tekeminen

Menetelmiä löysin eri hankkeista, blogeista sekä monesta erilaisesta verkkolähteestä. Vuorovaikutustaitoon valitsin neljä erilaista menetelmää, matkakirjan, hyvä ja paha susi, kiva kaveri -pelilaudan sekä kaveritaitokortit varhaiskasvatukseen. Tietoa näistä löysin mieli ry:n sivuilta sekä viitottu rakkaus- ja avointen oppimateriaalien kirjasto -nettisivuilta.

Tunnetaitoihin löysin menetelmiä Rinnalla -hankkeesta, sekä mieli ry:n, viitottu rakkaus ja avointen oppimateriaalien kirjaston nettisivuilta. Menetelmiksi tähän kategoriaan valikoituivat tunne-elämän kortit ja ilmapallot, kissakuoro pelisetti, tunteet -lautapeli, rauhoittumistaulu, Taran tarina -animaatioharjoitus sekä lasten tunnemuistokortit.

Motorisiin taitoihin menetelmiksi valitsin sisiliskon tunneliikuntakortit, liikunnalliset satukirjat, päiväkotiparkour, Liikkeelle! -kortit, eläinjumpan sekä pehmolelujumpan. Nämä menetelmät löysin Porukalla luontoon -hankkeesta, Porukalla liikkeelle -hankkeesta sekä liikkuvan varhaiskasvatuksen verkkosivuilta ja hyvinkään voimistelu ja liikunta -YouTube tililtä.

Leikkitaitoihin menetelmiksi valitsin viimeinen pari uunista ulos, kapteeni käskee, heijastinpiilo, peikkojahti, karhu nukkuu sekä maa, meri, laiva -leikin. Nämä menetelmät löysin leikkipankki- ja puuhakerho verkkosivuilta, 60 lasten omaa leikkiä -ideaoppaasta sekä 100 leikkiä -ideakirjasta.

Musiikillisiin taitoihin löysin menetelmät Rinnalla -hankkeesta, kielinupun verkkosivuilta sekä iidanmatkassa- ja pyykkivuorikiipeilijän blogeista. Valitsemani menetelmät ovat Nyt satuillaan! -nuottikirja, Kielinupun lastenlauluja 2017 & 2018, sekä loru- ja laulupussin tekeminen.

Menetelmäpankissa olen avannut hieman näitä menetelmiä ja liittänyt linkin, joka vie sivustolle, mistä menetelmän olen löytänyt. Sivustoilla kerrotaan laajemmin

menetelmien käytöstä ja esimerkiksi Nyt satuillaan! -nuottikirjaan löytyy linkin takaa itse nuottikirja ja tiedostot, joilla on laulettuna kirjasta löytyvät kappaleet, mikä helpottaa kappaleiden oppimista.

6 POHDINTA, EETTISYYS JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni aihe vaihtui kerran ennen lopullisen aiheen valintaa. Aikaisempi aiheeni oli erityistä tukea vaativien lasten kanssa toimiminen varhaiskasvatuksessa. Olin jo työstänyt tätä aihetta, mutta viimeisimmän harjoittelujakson aikana keksin tämänhetkisen aiheen ja päätin vaihtaa. Koen kummankin aiheen olleen yhtä hyviä, mutta viimeisimmän harjoittelun aikana huomasin konkreettisesti, että tällainen menetelmäpankki olisi todella käytännöllinen toimintatuokioita suunniteltaessa.

Opinnäytetyötä varten tein tutkimussuunnitelman, joka valmistui huhtikuun alussa. Aikataulutusta olin etukäteen miettinyt niin, että suunnitelman läpikäymisen ohjaajan kanssa olisi pian sen jälkeen, minkä jälkeen suunnitelma hyväksyttäisiin ja saisin aloittaa opinnäytetyön ja menetelmäpankin tekemisen. Olen aikatauluttanut opinnäytetyön valmistuvan ennen toukokuun kuudetta päivää, ja sen valmistumisen jälkeen opinnäytetyön esitys ja kypsyyskokeen tekeminen on toukokuun alussa. Valmistuminen varhaiskasvatuksen sosionomiksi on kesäkuussa. Olin aikatauluttanut opinnäytetyöni realistisesti, paikoitellen olin aikataulussa edellä, mutta pääsääntöisesti pysyin asettamieni aikojen puitteissa.

Päätin tehdä opinnäytetyöni ilman toimeksiantajaa, joten en ole voinut saada tähän projektiin toimeksiantajan palautetta. Pohdin kuitenkin, kuinka tätä opinnäytetyötä ja menetelmäpankkia voi hyödyntää tulevaisuudessa. Opinnäytetyön tuotosta, materiaalipankkia, voi jatkossa hyödyntää monella tapaa. Siitä voi saada oivan välineen varhaiskasvatukseen ja siitä voi myös saada inspiraatiota tehdä oma menetelmäpankki ja laajentaa sitä niin, että siitä on moneksi vuodeksi esimerkiksi yhdelle päiväkodille hyötyä.

6.1 Tutkimusetiikka

”Tieteellinen tutkimus voi olla eettisesti hyväksyttävää ja luotettavaa ja sen tulokset uskottavia vain, jos tutkimus on suoritettu hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla.” (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje, 2012, s.6)

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston Arenen (2020) mukaan ammattikorkeakoulutasoisen opinnäytetyön tekijän pitää hallita opinnäytetyöprosessissaan muun muassa hyvä tieteellinen käytäntö sekä tieteellisen käytännön vastuut ja yleiset periaatteet ihmisiin kohdistuvassa tutkimuksessa.

Tutkimuseettinen neuvottelulautakunnan (TENK) mukaan rehellisyys, huolellisuus sekä tarkkuus tutkimustyössä ovat tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja, joita kuuluu noudattaa tutkimuksessa. ”Tutkimuksessa noudatetaan tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja eli rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa.” (2012, s.6)

Opinnäytetyötä tehdessäni noudatan näitä edellä mainittuja toimintatapoja, olen rehellinen, todella huolellinen ja tarkka kirjoittaessani lähteisiin perustuvaa materiaalia ja varmistan lähteiden paikkansa pitävyyden ja luotettavuuden, jotta levittäisi valheellista tietoa.

”Tutkijat ottavat muiden tutkijoiden työn ja saavutukset asianmukaisella tavalla huomioon niin, että he kunnioittavat muiden tutkijoiden tekemää työtä ja viittaavat heidän julkaisuihinsa asianmukaisella tavalla ja antavat heidän saavutuksilleen niille kuuluvan arvon ja merkityksen omassa tutkimuksessaan ja sen tuloksia julkaistessaan.” (Tenk, 2012, s.6)

Otan tämän huomioon aina lähteistä kirjoittaessani, enkä väitä mitään tutkimusta tai kirjoitusta omakseni, jos se ei sitä ole. Muistan viitata asianmukaisesti ja laittaa lähteisiin ylös kaikki käyttämäni julkaisut, artikkelit ja tutkimukset.

6.2 Johtopäätökset ja oma ammatillinen kehittyminen

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia menetelmäpankki, johon olen kategorioinut valitsemani teemat, jotka ovat vuorovaikutus-, tunne-, motoriset-, leikki- ja musiikkitaidot. Menetelmäpankkia varten etsin tietoa monista eri lähteistä sekä kirjallisuudesta, että verkosta. Lähteinä toimi muun muassa mieli ry, Rinnalla- sekä Porukalla luontoon -hanke ja liikkuva varhaiskasvatus.

Pedagogiset menetelmät ovat tärkeitä varhaiskasvatuksessa ja niiden avulla voidaan kehittää lasten pedagogisia toimintoja ja laaja-alaista osaamista. Pedagogisien menetelmien avulla voidaan myös ymmärtää lasta paremmin, kuten Paanasen (2020) tutkimuksessa lapset puheeksi -menetelmästä käy ilmi. Paanasen tutkimuksen tuloksista ilmenee, että lapset puheeksi -menetelmän avulla varhaiskasvattajat saavat uutta tietoa lapsesta ja se auttaa lapsen ymmärtämisessä.

Varhaiskasvatuksen sosionomin kompetenssit ovat varhaiskasvatuksessa eettinen osaaminen, asiakastyön osaaminen, verkosto- ja palvelujärjestelmäosaaminen-, kriittinen ja osallisuutta edistävä yhteiskuntaosaaminen-, tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen- sekä työyhteisö-, johtamis- ja yrittäjyysosaaminen (SOAMK, 2023). Tässä osiossa peilaan varhaiskasvatuksen sosionomin kompetensseja omaan kehitykseen opinnäytetyöprosessin aikana.

Olen huomannut opinnäytetyötä tehdessäni asiakastyön osaamisen varhaiskasvatuksessa kehittyneen todella paljon. Opinnäytetyöni käsittelee paljon asioita, joita asiakastyön osaamisessa tarvitaan. Taidot, joita teoreettisessa viitekehyksessä käsitteelin, auttoivat hahmottamaan paremmin lasten kehityksen ja oppimisen lähtökohdat sekä leikin merkityksen lasten kehitykselle. Oma eettinen osaaminen varhaiskasvatuksessa on kehittynyt ja olen oppinut tämän opinnäytetyön tekemisen aikana enemmän eettisestä osaamisesta.

Asioita ja osaamisia, joita haluan vielä itsessäni kehittää, ovat työyhteisö-, johtamis- ja yrittäjyysosaaminen varhaiskasvatuksessa. En koe omaavani hyviä johtajuustaitoja ja haluan pystyä itsevarmasti toimimaan johtajana, jos sellaiseen rooliin työelämässä päädyn.

6.3 Jatkotutkimushaasteet

Opinnäytetyötä tehdessä mietin, kuinka tätä opinnäytetyötä voisi lähteä jatkotyöstämään. Jatkotyöstämisasidea on, että joku tekisi opinnäytetyöstäni syntyneestä menetelmäpankista oman opinnäytetyön, jossa selvittäisi kuinka käytännöllinen menetelmäpankkini on ja onko siitä hyötyä varhaiskasvatuksen alan ammattilaisille.

Opinnäytetyöni sekä menetelmäpankkini rajoituessa vuorovaikutus-, tunne- ja leikkitaitoihin sekä motorisiin ja musiikillisiin taitoihin, jatkotutkimushaasteena on, että joku tekisi menetelmäpankin muista menetelmistä. Menetelminä voisi olla esimerkiksi kulttuuriset-, kielelliset-, ympäristö- sekä digitaidot. Toisena jatkotutkimushaasteena on, että joku keräisi menetelmiä, jotka koskisivat erityistä tukea vaativia lapsia varhaiskasvatuksessa. Näitä menetelmiä voisi kategorisoida esimerkiksi ikäryhmän mukaan.

LÄHTEET

Aaltonen, R., Lehtinen, T., Leppänen, K., Peltonen, T., Tarvo, M-T., Tuunainen, P. & Viherä-Toivonen, A. (2008). *Havainnointi ja pedagoginen tuki 3–5 vuotiaiden varhaiskasvatuksessa*. Helsingin kaupungin sosiaalivirasto. Noudettu 27.03.2024 osoitteesta [http://www.socca.fi/files/486/Havainnointi pedagoginen tuki varhaiskasvatuksessa 2008.pdf](http://www.socca.fi/files/486/Havainnointi_pedagoginen_tuki_varhaiskasvatuksessa_2008.pdf)

Arene ry. (2020). *Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset*. Arene ry. Noudettu 25.04.2024 osoitteesta <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf? t=1578480382>

Artto, K. A., Martinsuo, M., & Kujala, J. (2006). *Projektiliiketoiminta*. WSOY

Cognimed. (n.d.). *Toimintaterapia ja leikki*. Cognimed. Noudettu 14.04.2024 osoitteesta <https://cognimed.fi/toimintaterapia-leikki/>

Faragher, J., & MacNaughton, G. (1996). *Working with young children: Guidelines for good practice* (Uudelleen printattu). Tafe.

Hakkarainen, P. (2008). *Leikki ja ohjaus varhaiskasvatuksessa*. Teoksessa Helenius, A., & Korhonen, R. (toim.) *Pedagogiikan palikat: Johdatus varhaiskasvatukseen ja -kehitykseen*. WSOY Oppimateriaalit.

Helenius, A., & Lummelahti, L. (2013). *Leikin käsikirja*. PS-kustannus

Hennessy, E. (1992). *Children and day care: Lessons from research*. Chapman.

Holvipedia. (n.d.). *SWOT-analyysi*. Holvi. Noudettu 26.03.2024 osoitteesta <https://www.holvi.com/fi/holvipedia/swot-analyysi/>

Härkönen, U. (2008). *Pienet työt täydentävät lasten leikkiä ja oppimista*. Teoksessa Helenius, A., & Korhonen, R. (toim.) *Pedagogiikan palikat: Johdatus varhaiskasvatukseen ja -kehitykseen*. WSOY Oppimateriaalit.

Innostun liikkumaan. (n.d.). *Motoriset taidot -mitä ne ovat?* Innostun liikkumaan. Noudettu 14.04.2024 osoitteesta <https://innostunliikkumaan.fi/motoriset-aidot-arjessa-ja-niiden-oppimiseen-vaikuttavat-tekijat/motoristen-taitojen-oppimiseen-vaikuttavat-tekijat/>

Karila, K., Kinos, J. & Virtanen, J. (toim.). (2001). *Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia*. PS-kustannus.

Karlsson, Å., & Marttala, A. (2001). *Projektikirja: Onnistuneen projektin toteuttaminen*. Kauppakaari.

Korhonen, L. (2021). *Kasvu ja kehitys eri-ikäkausina*. Duodecim Terveyskirjasto. Noudettu 02.04.2024 osoitteesta <https://www.terveyskirjasto.fi/pla00018>

Laakso, L-K. (2024). *Vartija Matti Viinikainen opetteli vaipanvaihdon, jotta voisi auttaa päiväkotia pulassa – nyt tekstari piippaa töihin joka aamu*. Yle. Noudettu 26.03.2024 osoitteesta <https://yle.fi/a/74-20075464>

Mielenterveystalo. (n.d). *Vaikeudet leikkitaidoissa*. Mielenterveystalo. Noudettu 14.04.2024 osoitteesta <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/omahoito/nepsypiirteisten-lasten-omahoito-ohjelma/vaikeudet-leikkitaidoissa>

Mieli ry. (2023). *Leikki-ikä*. Mieli ry. Noudettu 02.04.2024 osoitteesta <https://mieli.fi/materiaalit-ja-koulutukset/tietoa-mielenterveyden-vahvistamisesta/perheet/vanhemmuus/leikki-ika/>

Mieli ry. (2024). *Vuorovaikutustaitoja voi oppia*. Mieli ry. Noudettu 11.04.2024 osoitteesta <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/ihmissuhteet-ja-vuorovaikutus/vuorovaikutustaitoja-voi-oppia/>

Mannerheimin lastensuojeluliitto. (2021). *Lapsen ja vanhemman varhainen vuorovaikutus*. Mannerheimin lastensuojeluliitto. Noudettu 11.04.2024 osoitteesta <https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/lapsen-ja-vanhemman-varhainen-vuorovaikutus/>

Neuvokas perhe -tiimi. (2020). *Lapsen motoristen taitojen vahvistaminen*. Suomen Sydänliitto ry. Noudettu 14.04.2024 osoitteesta <https://neuvokasperhe.fi/artikkeli/lapsen-motoristen-taitojen-vahvistaminen/>

Nyyti ry. (n.d.). *Vuorovaikutustaidot*. Nyyti ry. Noudettu 11.04.2024 osoitteesta <https://www.nyyti.fi/opiskelijoille/opi-elamantaitoa/vuorovaikutustaidot/>

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ. (n.d.). *Opettajana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa*. OAJ. Noudettu 02.04.2024 osoitteesta <https://www.oaj.fi/ariessa/mita-opettajan-tyo-on/opettajana-varhaiskasvatuksessa-ja-esiopetuksessa/>

Opetushallitus. (n.d.). *Mitä on varhaiskasvatus?* Noudettu 26.03.2024 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>

Opetushallitus. (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022*. Opetushallitus.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (n.d.). *Varhaiskasvatusta koskeva lainsäädäntö*. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Noudettu 02.04.2024 osoitteesta <https://okm.fi/varhaiskasvatuslait>

Oulun kaupunki. (n.d.) *Lapsen tunne-elämä ja tunnetaidot*. Oulun kaupungin verkkosivu. Noudettu 14.04.2024 osoitteesta <https://lapsuus.ouka.fi/sujuva-arki/lapsen-tunne-elama-ja-tunnetaidot/>

Paananen, J. (2020). *Lapset puheeksi -menetelmän käyttökokemuksia varhaiskasvatuksessa* [pro gradu, Jyväskylän yliopisto]. JYX-julkaisuarkisto. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:ju-202011136637>

Paasolainen, T. (2021). *Musiikin monipuoliset mahdollisuudet lapsiryhmissä*. Tutkittua varhaiskasvatuksesta. Noudettu 18.04.2024 osoitteesta <https://tutkituavarhaiskasvatuksesta.com/2021/10/22/musiikin-monipuoliset-mahdollisuudet-lapsiryhmissa/>

Robert, R. (2017). *Varhaiskasvatuksen menetelmät sveitsiläisessä esiopetusryhmässä* [pro gradu, Tampereen yliopisto]. Trepo. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201801151052>

Sainio, T., Pajulahti, R., & Sajaniemi, N. (2020). *Näin tuet lapsen itsesäätelyä: Hyvinvoinnin pedagogiikka varhaiskasvatuksessa*. PS-kustannus.

Storgård, E. (2019). *Lasten osallisuuden vahvistaminen varhaiskasvatuksessa* [ylempi AMK-opinnäytetyö, Turun ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201905149644>

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer. (2022). *Lastenhoitajana varhaiskasvatuksessa: Työtä lasten parhaaksi*. Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer. Noudettu 02.04.2024 osoitteesta https://www.superliitto.fi/site/assets/files/4599/lastenhoitajana_varhaiskasvatuksessa_2022_web.pdf

Talentia. (n.d.). *Varhaiskasvatuksen sosionomi*. Talentia. Noudettu 02.04.2024 osoitteesta <https://www.talentia.fi/nain-vaikutamme/talentia-vaikuttaa-varhaiskasvatuksessa/varhaiskasvatuksen-sosionomin-tehtavakuva/>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2012). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*. Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). Noudettu 15.03.2024 osoitteesta https://portal.vamk.fi/pluginfile.php/805771/mod_resource/content/0/Hyv%C3%A4%20tieteellinen%20k%C3%A4yt%C3%A4nt%C3%B6.pdf [Rajattu saatavuus]

Varhaiskasvatustalaki. (13.7.2018/540). 2 § *Varhaiskasvatuksen määritelmä*. Finlex. Noudettu 26.03.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540>

Vuorinen, T. (2013). *Strategiakirja: 20 työkalua: Osa 2 Strategiatyökalut ja menetelmät eri tilanteisiin: SWOT-analyysi*. Talentum.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS. (n.d). *Tunnetaidot*. YTHS. Noudettu 14.04.2024 osoitteesta <https://www.yths.fi/terveystieto/mielenterveys/tunnetaidot/?cn-reloaded=1>

LIITTEET

LIITE 1

Opinnäytetyön tuotos -Menetelmäpankki varhaiskasvatusalan asiantuntijoille

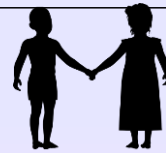

Sisällysluettelo

- **Vuorovaikutustaidot**
 - Matkakirja
 - Hyvä ja paha susi
 - Kiva kaveri –pelilauta
 - Kaverikortit varhaiskasvatukseen
 - Eläinlasten rauhametsä
- **Tunnetaidot**
 - Tunne-elämän kortit ja ilmapallot
 - Kissakuoro –pelisetti
 - Tunteet –lautapeli
 - Rauhoittumistaulu
 - Lasten tunnemuistokortit
 - Taran tarina -animaatioharjoitus
- **Motoriset taidot**
 - Sisiliskon tunnelikutakortit
 - Liikunnalliset satukirjat
 - Päiväkotiparkour
 - Liikkeelle!
 - Eläinjumppa
 - Pehmolelujumppa
- **Leikkitaidot**
 - Maa, meri, laiva
 - Viimeinen pari uunista ulos
 - Kapteeni käskää
 - Heijastinpiilo
 - Peikkojahi
- **Musiikilliset taidot**
 - Nyt satuillaan!
 - Kielinupun lastenlauluja 2017
 - Kielinupun lastenlauluja 2018
 - Fröbelin palikat
 - Lorupussin tekeminen
 - Laulupussin tekeminen
- **Lähteet**
- **Lähteet menetelmiin**
- **Lisämateriaalia**

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Vuorovaikutustaidot

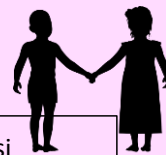

”Vuorovaikutustaidot tarkoittavat kykyä ja halua vaihtaa ajatuksia, kokemuksia, mielipiteitä tai tekoja toisten kanssa ja toimia yhdessä” (mieli.fi, 2024)

Vuorovaikutustaidot ovat yksi ihmisen tärkeimmistä taidoista ja vaikuttavat vahvasti sosiaaliseen kanssakäymiseen toisten ihmisten kanssa. Empatia on yksi tärkeistä asioista vuorovaikutuksessa sekä ihmisuhteissa, se auttaa ihmistä sekä samaistumaan toisen ihmisen tilanteeseen ja tunnistamaan muiden tunnetiloja ja tarpeita. (mieli.fi, 2024)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

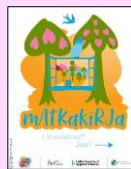
Vuorovaikutustaidot

Matkakirja

”Matkakirja on digitaalinen satukirja, joka kuvaa matkaa sosioemotionaaliseen hyvinvointiin varhaiskasvatuksessa. Matkakirja kertoo kokemuksia varhaiskasvattajien ja lasten sosioemotionaalisesta hyvinvoinnista päiväkodin arjessa sekä antaa ideoita hyvinvoinnin kehittämiseen.”
(LAB-ammattikorkeakoulu Lappeenranta-Lahden teknillinen yliopisto, LUT-yliopisto, Lahti, 2020). Linkin takaa löytyy ladattava pdf-versio kirjasta.

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Matkakirja

Hyvä ja paha susi

”Hyvä ja paha susi on vanha Cherokee Intiaanien legenda. Meidän jokaisen sisällä taistelee kaksi sutta, hyvä ja paha. Sudet edustavat meissä ihmisissä olevia tunteita.” (Viitotturakkaus, n.d.) Aikuiset lukevat tarinan, jonka pohjalta lapset pohtivat tilanteita, joissa hyvä susi on saanut ruokaa (hyvät teot ja sanat) ja missä tilanteissa taas paha susi on saanut ruokaa (ikävät teot ja sanat). Linkin takaa löytyy ladattava pdf-versio, jonka voi tulostaa.

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Viitottu rakkaus

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Kiva kaveri –pelilauta

Kiva kaveri –pelilaudalta löytyy erilaisia tilanteita, joissa osassa kaveria kohtaan toimitaan kivasti ja osassa kaveria kohtaan toimitaan ikävästi. Peliä pelatessa ruuduissa voidaan myös pysähtyä keskustelemaan lasten kanssa siitä, minkälaisia tunteita tilanteissa voi syntyä ja kysyä lapsilta, ovatko he koskaan olleet saman kaltaisissa tilanteissa itse (Viitottu rakkaus, n.d.). Linkin takaa löytyy ladattava pdf –versio pelilaudasta.

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Viitottu rakkaus

Kaveritaitokortit varhaiskasvatukseen

Kaveritaitokorteissa on kuvia sekä lapsista että aikuisista. Puolet kaveritaitokorteista kuvastavat myönteisiä tilanteita ja puolet negatiivisia tilanteita. Linkin takaa löytyvät kortit, sekä korttien käyttöideoita ja kysymyksiä lapsille pohdittavaksi (mieli ry, 2014).

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Mieli ry

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Tunnetaidot

Tunnetaito on kyky tiedostaa ja havaita omia tunteitaan. Tunnetaito on tärkeä osa sosiaalisissa kanssakäymisissä ihmisten välillä, koska niitä tarvitaan myös muiden ihmisten tunteiden havaitsemiseen. Lasten tunnetaitoa on se, kuinka he käsittelevät sekä itsessään, että ympärillään tapahtuvia asioita. Lapsille tuottaa hankaluuksia tunnistaa tunteita, sekä ilmaista että säädellä niitä ja kehittymättömyys näissä osa -alueissa tulee yleensä ilmi muun muassa leikeissä, sekä muiden kanssa toimeen tulemisessa. (ouka.fi, n.d.)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Tunnetaidot

Tunne-elämän kortit ja ilmapallot

Linkin takana löytyy lista, johon on kuvattu lasten sosiaaliemotionaalisen oppimisen ja kehittymisen tueksi joitain varhaiskasvatuksen alan ammattilaisen toimintatapoja. Linkistä löytyy tunneelämään liittyviä kortteja, kuten itsetunto ja myötäeläminen. (erhytyt, 2020)

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Itsetuntokortti

Kissakuoro -pelisetti

"Pelin tavoitteena on tunnistaa tunteita ja paljastaa, missä hyvä mieli lymyää. Ensimmäisesti peli on kehitetty päiväkotiryhmän käyttöön arviointimenetelmäksi, johon sekä aikuiset että lapset voivat osallistua. Peli auttaa tekemään näkyväksi päiväkotiryhmän tai työyhteisön sosioemotionaalisen hyvinvoinnin nykytilaa sekä tunnistamaan kehityskohteita ja kehityksen suuntaa." (Lappeenranta-Lahden teknillinen yliopisto, LUT-yliopisto, Lahti, 2020)

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Kissakuoro -peli

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Tunteet –lautapeli

Tämän lautapelin avulla voidaan keskustella lasten kanssa tunteista ja tilanteista joita tunteisiin liittyy. Lautapelistä löytyy myös pienempi versio, jossa on vähemmän kysymyksiä (viitottu rakkkaus, n.d.). Linkistä löytyy ladattava pdf versio, jonka voi tulostaa.

[Avaa linkki tästä](#)

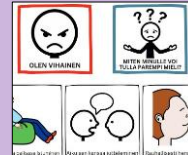

Kuva: Viitottu rakkkaus

Rauhoittumistaulu

Tästä taulusta löytyy erilaisia tapoja helpottaa oloa sekä rentoutua silloin kun on paha mieli ja suuttuttaa (viitottu rakkkaus, n.d.) Linkistä löytyy ladattava pdf versio, jonka voi tulostaa.

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Viitottu rakkkaus

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Lasten tunnemuistokortit

Tunnemuistokortista löytyy lapsille tuttuja tilanteita arjesta. Korteista löytyvien kuvien ja tekstien avulla lapset voivat pohtia ja muistella tilannetta ja tilanteita, jolloin on tunnut kortissa näkyvä tunne (viitottu rakkkaus, n.d.). Linkistä löytyy ladattava pdf-versio, jonka voi tulostaa.

[Avaa linkki tästä](#)

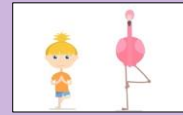

Kuva: Viitottu rakkkaus

Taran tarina –animaatioharjoitus

Animaatioharjoitus opettaa lasta havainnoimaan kehon tuntemuksia sekä kiinnittämään huomiota hengitykseen. Tarina toimii välineenä lapsen hyvinvoinnin ja mielenterveystaitojen tukemiseen (mieli ry, n.d.). Linkin takaa löytyy YouTube-linkki tarinan animaatioon sekä ohjeita ennen harjoituksen tekemistä.

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Mieli ry

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Motoriset taidot

Motoriset taidot ovat tavoitteellisia, tahdonalaisia ja opittuja liikkeitä, jotka tehdään yhdellä tai useammalla kehonosalla. Raajojen liikkeet tai niiden yhdistelmä muodostaa motorisen taidon. Motoriikan perustaidot jaotellaan kolmeen (3) osaan, jotka ovat tasapaino -taidot, kuten pyöriminen ja pysähtyminen; liikkumistaidot, kuten kiipeileminen ja juokseminen; sekä käsittelytaidot, kuten heittäminen ja työntäminen. (innostunliikkumaan.fi, n.d.)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Motoriset taidot

Sisiliskon tunneliikuntakortit

Sisiliskon tunneliikuntakorttien avulla voi vahvistaa lasten motoriikan, tunnetaitojen sekä itseilmaisuuden kehittymistä. Linkin takaa löytyy vinkejä korttien käyttöön (Seinäjoen varhaiskasvatus, Porukalla luontoonhanke, n.d.)

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Seinäjoen varhaiskasvatus, Porukalla luontoon -hanke

Liikunnalliset satukirjat

Seinäjoella ideoidut ja suunnitellut liikunnalliset satukirjat, jotka soveltuvat varhaiskasvatukseen käytettäväksi. Satukirjat ovat toiminnallisia ja auttavat hahmottamaan kehon toimintaa. Linkin takaa löytyy kolme kirjaa, joista ensimmäinen on helpoin ja sisältää helppoja toimintoja ja toinen on hieman haastavampi ja kolmas haastavin. Kirjoista löytyy ohjeet toimintoihin (Seinäjoki, n.d.).

[Avaa linkki tästä](#)

Kuva: Viittou rakkaus

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Päiväkotiparkour

Päiväkotiparkourissa lapsille rakennetaan parkouria joko sisälle tai pihalle ja radalla kuuluu olla kosketuksessa maan ja lattian kanssa mahdollisimman vähän. Radalla voi olla seuraavanlaisia tehtäviä; pukkihyppy, vuorten ylitys ja ilmahyppy (liikkuva varhaiskasvatus, n.d.) Linkin takaa löytyy esimerkkejä, kuinka radan voi rakentaa.

[Avaa linkki tästä](#)

Pehmolelujumppa

Hyvinkään voimistelu ja liikunta (Hyvoli, 2020) on laatinut pehmolelujumppan, johon lapsi voi ottaa mukaan oman pehmolelun. Jumppaan voi lisätä omia liikkeitä ja sitä voi muokata tarpeen mukaan. Linkin takaa löytyy YouTubevideo, jolta liikkeet jumppaan löytyvät

[Avaa linkki tästä](#)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Eläinjumppa

Hyvinkään voimistelu ja liikunta (Hyvoli, 2020) on tehnyt voimistelukokonaisuuden, jota voi halutessaan muokata ja lisätä omia liikkeitä mukaan. Linkin takaa löytyy YouTube-video voimistelukokonaisuudesta.

[Avaa linkki tästä](#)

Liikkeelle! -kortit

Liikkeelle! -kortit on jaettu neljään (4) eri kategoriaan; rauhoittuminen, motoriikka, liikkuvuus ja aivobreitit ja jokaisessa kategoriassa on 13 korttia. Kortit ovat vaikeusjärjestyksessä niin, että ensimmäinen (1) kortti on helpoin ja 13. kortti vaikein. (Helsinki, n.d.)

Tämän linkin takaa löytyy ideavihko korttien käyttöön [Avaa linkki tästä](#)

Tämän linkin takaa löytyvät kortit [Avaa linkki tästä](#)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Leikkitaidot

Leikkitaito lapsella näkyy muun muassa siten, että hän leikkii toisten lasten kanssa, ymmärtää leikin säännöt ja noudattaa niitä, kunnioittaa toisia leikkijöitä ja jakaa lelut toisten lasten kanssa. (Cognimed, n.d.). Leikki on ympäröivästä todellisuudesta rakennettua toimintaa jonka lapset ovat itse luoneet niin, että se sopii heidän omaan käyttöönsä. Lapset pyrkivät leikin avulla kokemaan ja ymmärtämään, mikä heitä ympäröivässä elämässä on heille mielekästä ja merkityksellistä. Hakkarainen (2008, s.99–100)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Leikkitaidot

Maa, meri, laiva

Pelialueelle tehdään kolme viivaa, jotka kuvastavat maata, merta ja laivaa. Leikki alkaa keskimmiseltä viivalta, joka kuvastaa laivaa ja leikkijät menevät jonossa seisomaan sille. Huutajaksi nimitetään yksi leikkijöistä tai ohjaaja ja "huutaja" nimike voidaan vaihtaa esimerkiksi kapteeniksi. Huutaja huutaa jonkin viivoista ja kaikki juoksevat sille viivalle (leikkipankki, n.d.). Linkistä löytyy tarkemmat ohjeet leikkiin.

[Avaa linkki tästä](#)

Viimeinen pari uunista ulos

Tässä leikissä kuuluu olla pariton määrä pelaajia, joista yksi jää jonon eteen seisomaan selkä jonoa päin ja loput pelaajat asettuvat hänen taakseen parijonoon. Pariton leikkijä huutaa "viimeinen pari uunista ulos", jolloin jonon viimeinen pari lähtee juoksemaan omalla puolellaan jonoa ja yrittävät saada toisensa kiinni, ennen kuin pariton pelaaja saa heistä jommankumman kiinni (puuhakerho, n.d.). Leikin tarkemmat ohjeet löytyvät linkin takaa.

[Avaa linkki tästä](#)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Kapteeni käskee

Leikkijöistä yksi valitaan kapteeniksi ja muut menevät pienen matkan päästä hänestä kasvat häntä kohti. Kapteeni antaa komentoja, joita pitää noudattaa, jos komento alkaa sanoin "kapteeni käskee...". Muussa tapauksessa komentoa ei noudateta ja jos joku vahingossa toimii silloin, kun ei ole sanottu "kapteeni käskee...", tippuu hän pelistä pois (puuhakerho, n.d.). Tarkemmat ohjeet leikistä löytyvät linkin takaa.

[Avaa linkki tästä](#)

Heijastinpiilo

Piia Kleimola on kerännyt kirjaan "100 leikkiä" leikkejä, joista valitsin yhden leikin, heijastinpiilon, tähän menetelmäpankkiin. " Jokaisella leikkijällä tulee olla heijastin ja etsijällä taskulamppu. Etsijä laskee sataan, sillä aikaa muut piiloutuvat leikkialueelle, niin että heillä on heijastin näkyvillä. Piiloutuneet eivät saa vaihtaa paikkaa. Etsijä etsii piilossa olijoita lampun kanssa. Viimeksi löytynyt on seuraava etsijä" (Kleimola, 2020). Linkin takaa löytyy sekä heijastinpiilo-leikki, että 99 muuta leikkiä.

[Avaa linkki tästä](#)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Peikkojahti

Kauvatsan päiväkotit Päiväpesä on kehittänyt leikin peikkojahti. Leikissä yksi lapsista on peikko, joka laskee pesänsään kymmeneen sillä välin, kun muut lapset menevät piiloon ja laskettuaan kymmeneen, peikko lähtee jahtiin etsimään lapsia. Peikko kuljettaa lapset yksitellen pesäänsä löydettyään heidät ja siellä voi olla odottamassa peikon äiti, jota esittää esimerkiksi yksi aikuisista. (Kauvatsan päiväpesä, n.d.). Tarkemmat ohjeet leikkiin ja lisää leikkejä löytyy linkin takaa.

[Avaa linkki tästä](#)

Karhu nukkuu

Leikissä yksi lapsista valitaan piirin keskelle karhuksi, joka peitetään peitolla. Toiset lapset kiertävät ringissä karhun ympärillä laulaen lorua. Laulun loppuessa karhu herää ja yrittää ottaa leikkijöitä kiinni. Kiinni jäänyt jää seuraavaksi karhuksi (leikkipankki, n.d.). Tarkemmat ohjeet leikkiin löytyy linkin takaa.

[Avaa linkki tästä](#)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Musiikilliset taidot

Musiikilla on suuri merkitys lasten kehityksen kannalta. Paasolainen (2021) kirjoittaa blogissa musiikilla olevan myönteinen vaikutus moniin lapsen tarvitsemiin asioihin ja taitoihin, kuten vuorovaikutukseen, keskittymiskykyyn, yhteisöllisyyteen, läsnäolon vahvistamiseen, kirjoittamiseen oppimiseen, luovuuteen ja motorisiin taitoihin. Musiikin vaikutus ihmisen kehitykseen on siis hyvin laaja-alaista ja näin ollen tärkeä osa varhaiskasvatusta ja sen myötä lapsen oppimista ja kehitystä.

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Musiikilliset taidot

Nyt satuillaan!

Leena Poikela on kehittänyt Silkkitie-menetelmään kuuluvan laulukirjan Rinnalla-hankkeessa. Hankkeen aikana pyrittiin tavoittamaan lapsen maailma sillä hetkellä, kyseisissä paikoissa ja ajassa, jossa he olivat läsnä. Tässä kirjassa on kokoelma lauluja, satuja ja toimintaehdotuksia (Leena Poikela, 2019). Linkin takaa löytyy lauluja soitettuina ja laulettuina sekä laulujen sanat ja itse laulukirja.

[Avaa linkki tästä](#)

Kielinupun lastenlauluja

Kielinuppu tuottaa lauluja, jotka tukevat suomen kielen oppimista ja nämä laulut sopivat varhaiskasvatustaisten lasten kielen kehittämisen tukemiseen (Kielinuppu, n.d.). Kielinuppulaulut löytyvät myös YouTubeista. Valitsin kielinupulta kaksi nuottikirjaa ja laitan linkit niihin, sekä linkin, jonka takaa löytyy lisää heidän nuotteja.

Vuoden 2017 nuotti-linkki: [Avaa linkki tästä](#)

Vuoden 2018 nuotti-linkki: [Avaa linkki tästä](#)

Lisää nuotteja tästä linkistä [Avaa linkki tästä](#)

Finnliä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Lähteet menetelmiin

- Kleimola, P. (2020). 100 leikkiä-ideakirja. Noudettu 25.04.2024 osoitteesta https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/345564/100_leikkia_piia_kleimola_2020.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Poiela, L. (2019). *Silkkitie-laulut, laulunauhauhteet ja laulukirja*. Rinnalla-hanke. Noudettu 19.04.2024 osoitteesta <https://sites.utu.fi/rinnalla/995/>
- Puuhakerho. (n.d). *Viimeinen pari uunista ulos*. Noudettu 25.04.2024 osoitteesta <https://puuhakerho.com/viimeinen-pari-uunista-ulos/>
- Puuhakerho. (n.d). *Kapteeni käskee*. Noudettu 25.04.2024 osoitteesta <https://puuhakerho.com/kapteenikaskee/>
- Pyykkivuosikirjailija. (2018). *Tee oma laulupussi ilmaiseksi: vinkkejä ja valmiita kortteja*. Noudettu 23.04.2024 osoitteesta <https://pyykkivuorikirjailija.wordpress.com/2018/09/14/teeoma-laulupussi-ilmaiseksi-vinkkejä-ja-valmiita-kortteja/>
- Seinäjoen varhaiskasvatus, Porukalla luontoon-hanke (n.d.). *Sisäiskön tunneliikuntakortit*. Noudettu 19.04.2024 osoitteesta <https://www.seinajoki.fi/wpcontent/uploads/2022/10/sisäiskön-tunneliikuntakortit.pdf>
- Seinäjoki, Porukalla liikkeelle ja Porukalla luontoon-hankkeet. (n.d.). *Liikuntakasvatus*. Noudettu 19.04.2024 osoitteesta <https://www.seinajoki.fi/kasvatusja-opetus/varhaiskasvatusja-esiopetus/tietoa-varhaiskasvatuksesta2/liikuntakasvatus/>
- Viitotu rakkaus. (n.d.) *Hyvä ja paha susi*. Noudettu 19.04.2024 osoitteesta <https://viitoturakkaus.fi/tuote/hyvaja-paha-susi/>
- Viitotu rakkaus. (n.d.) *Kiva kaveri-lautapeli*. Noudettu 19.04.2024 osoitteesta <https://viitoturakkaus.fi/tuote/kivakaveri-lautapeli/>
- Viitotu rakkaus. (n.d.) *Tunteet-lautapeli*. Noudettu 19.04.2024 osoitteesta <https://viitoturakkaus.fi/tuote/tunteetlautapeli/>
- Viitotu rakkaus. (n.d.) *Rauhoittumistauku*. Noudettu 19.04.2024 osoitteesta <https://viitoturakkaus.fi/tuote/miten-voin-rahoittaa-kun-olen-vihainen/>
- Viitotu rakkaus. (n.d.) *Lasten tunneistokortit*. Noudettu 19.04.2024 osoitteesta <https://viitoturakkaus.fi/tuote/tunneistokorttipienille/>
- Heldt, I. (2020). *Tee oma lorupussi*. Noudettu 23.04.2024 osoitteesta <https://tidanmatkassa.fi/teeoma-lorupussi/>

Finniä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.

Lisämateriaalia

Tälle sivulle olen kerännyt linkkejä sekä kirjallisuutta, joita voi hyödyntää varhaiskasvatuksessa.

<https://areena.yle.fi/1-50483035>

<https://areena.yle.fi/podcastit/1-4305282>

<https://areena.yle.fi/podcastit/1-4580180>

Fröbelin palikat –musiikki:

https://youtu.be/NMEOhreZf4g?si=v_gVqra6no2TbtMR

<https://hoxapp.com/>

<https://innostunliikkumaan.fi/skillilataamo/>

<https://liikkuvavarhaiskasvatus.fi/>

<https://leikkipankki.fi/haku>

<https://mieli.fi/materiaalit-ja-koulutukset/materiaalit/rauhameksa/>

<https://puuhakerho.com/>

Sainio, T., Pajulahti, R., & Sajahelmi, N. (2020). Näin tuet lapsen itsesätelyä: Hyvinvoinnin pedagogiikka varhaiskasvatuksessa. PS -kustannus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/345564/100_leikkia_piia_kleimola_2020.pdf?sequence=2&isAllowed=y

<https://viitoturakkaus.fi/>

Finniä, Roosa-Liisa (2024) Varhaiskasvatuksen menetelmiä päiväkodissa. VAMK.